

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Іноземна мова»

обов'язкова загальна

за освітньо-професійною програмою вищої освіти

«Пожежна безпека»

підготовки за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти

у галузі знань 26 «Цивільна безпека»

за спеціальністю 261 «Пожежна безпека»

мова навчання українська, англійська

Рекомендовано кафедрою мовної
підготовки на 2023-2024 навчальний рік.
Протокол від 08 серпня 2023 року №1.

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної
дисципліни «Іноземна мова».

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Принципи комунікативного підходу у викладанні навчальної дисципліни та її практична спрямованість є пріоритетними.

У такий спосіб у здобувачів поетапно, циклічно та системно формується професійно зорієнтована комунікативна компетентність, що дозволяє з більшою ефективністю викладати іноземну мову в межах нормативного курсу вивчення.

Під час викладання дисципліни та самостійної роботи використовуються сучасні дидактичні методи навчання для вищої школи, технічні засоби навчання: тренувальні програми для ПК, аудіо-лінгафонні курси, мультимедійні лабораторії.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Рижченко Ольга Сергіївна, старший викладач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат філологічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, кабінет №306. Контактний номер телефону – 066-77-84-604.
E-mail	ryzhchenko_olga@nuczu.edu.ua
Наукові інтереси	Літературознавство, методика викладання іноземної мови.
Професійні здібності	- знання та використання сучасних методик викладання іноземної мови; - володіння сучасним програмним забезпеченням професійного спрямування; - дидактичні здібності; - науково-пізнавальні здібності; - прогностичні здібності; - емоційна стійкість; - комунікативні здібності; - організаторські здібності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=G8v-XTQAAAAJ&hl=ru Профіль у ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1693-6121 Профіль у Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57465054100

Загальна інформація	Говаленков Сергій Сергійович, викладач кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету, кандидат технічних наук.
Контактна інформація	м. Черкаси, вул. Онопрієнка, 8, бібліотека. Контактний номер телефону – 063-471-67-74.
Е-mail	govalenkov@ukr.net
Наукові інтереси	Методика викладання іноземної мови, викладання професійно-технічної термінології іноземною мовою.
Професійні здібності	<ul style="list-style-type: none"> - знання та використання сучасних методик викладання іноземної мови; - володіння сучасним програмним забезпеченням професійного спрямування; - використання сучасних мультимедійних засобів в процесі навчання; - науково-пізнавальні здібності; - комунікативні здібності; - організаторські здібності.
Наукова діяльність за освітнім компонентом	Профіль у ORCID: http://orcid.org/0000-0002-1894-1971 Профіль у Scopus: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57204847083

Час та місце проведення занять з дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться відповідно до затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/time-table/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щочетверга з 15.30 до 16.30 за допомогою технічних засобів (Zoom або Google meet). У разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення іноземної мови є формування в здобувачів вищої освіти загальних та професійно зорієнтованих комунікативних іншомовних компетенцій щодо забезпечення ефективного спілкування в професійному середовищі.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти
	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни	обов'язкова загальна
Рік підготовки	1-й
Семестр	1-й
Обсяг дисципліни:	

- в кредитах ЄКТС	3
- кількість модулів	1
- загальна кількість годин	90
Розподіл часу за навчальним планом:	
- лекції (годин)	-
- практичні заняття (годин)	8
- семінарські заняття (годин)	-
- лабораторні заняття (годин)	-
- курсовий проект (робота) (годин)	-
- інші види занять (годин)	-
- самостійна робота (годин)	82
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	-
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	екзамен

Передумови для вивчення дисципліни

Знання, отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Іноземна мова» базуються на вміннях і навичках читання, аудіювання, говоріння і письма іноземною мовою, які були здобуті протягом вивчення дисципліни «Іноземна мова» у загальноосвітньому навчальному закладі.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Пожежна безпека» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання:

Програмні результати навчання	ПРН
Вільно користуватися українською та іноземною мовами у соціальній і професійній сферах; демонструвати культуру мислення та виявляти навички організації культурного діалогу.	ПРН23
Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній сфері діяльності.	ДРН1

- формування у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Програмні компетентності (загальні та професійні)	ЗК, ПК
Здатність спілкуватися іноземною мовою.	ЗК5
Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність спілкуватися іноземною мовою у професійній	ОКД1

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

МОДУЛЬ 1. Основні поняття, необхідні для ефективної роботи працівника ДСНС.

Тема 1.1. Властивості і визначення пожежі.

Тема 1.2. Хімічні властивості вогню.

Тема 1.3. Види пожеж.

Тема 1.4. Різні форми енергії.

Тема 1.5. Засоби індивідуального захисту.

Тема 1.6. Спорядження вогнеборця.

Тема 1.7. Засоби індивідуального захисту органів дихання.

Тема 1.8. Дихальні апарати.

Тема 1.9. Ручні пожежні інструменти.

Тема 1.10. Пожежний інвентар і комплектуючі для пожежних щитів.

Тема 1.11. Класифікація видів палива.

Тема 1.12. Види палива та класифікація пожеж.

Тема 1.13. Класифікація вогнегасників.

Тема 1.14. Види вогнегасників та їх призначення.

Тема 1.15. Пожежні гідранти.

Тема 1.16. Типи пожежних гідрантів.

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів і тем	Заочна (дистанційна)					
	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модульна контрольна робота	
1-й семестр						
Модуль 1. Основні поняття, необхідні для ефективної роботи працівника ДСНС.						
Тема 1.1. Властивості і визначення пожежі.	5	-	2	-	3	-
Тема 1.2. Хімічні властивості вогню.	5	-	-	-	5	-

Тема 1.3. Види пожеж.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.4. Різні форми енергії.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.5. Засоби індивідуального захисту.	5	-	2	-	3	-
Тема 1.6. Спорядження вогнеборця.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.7. Засоби індивідуального захисту органів дихання.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.8. Дихальні апарати.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.9. Ручні пожежні інструменти.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.10. Пожежний інвентар і комплектуючі для пожежних щитів.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.11. Класифікація видів палива.	5	-	2	-	3	-
Тема 1.12. Види палива та класифікація пожеж.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.13. Класифікація вогнегасників.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.14. Види вогнегасників та їх призначення.	5	-	2	-	3	-
Тема 1.15. Пожежні гідранти.	5	-	-	-	5	-
Тема 1.16. Типи пожежних гідрантів.	15	-	-	-	15	-

Контрольна робота №1. Підсумкове заняття.						
Разом за модулем 1	90		8	-	82	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Властивості і визначення пожежі.	2
2.	Засоби індивідуального захисту.	2
3.	Класифікація видів палива.	2
4.	Види вогнегасників та їх призначення.	2
	Разом	8

Форми та методи навчання і викладання

Вивчення навчальної дисципліни реалізується в таких формах: пояснення, консультації, контрольні заходи, самостійна робота.

В навчальній дисципліні використовуються такі методи навчання і викладання:

- *методи навчання за джерелами набуття знань*: словесні методи навчання (пояснення, бесіда); наочні методи навчання (демонстрація); практичні методи навчання (практична робота);

- *методи навчання за характером логіки пізнання*: аналітичний; дедуктивний;

- *методи навчання за рівнем самостійної розумової діяльності тих, хто навчається*: проблемний виклад; частково-пошуковий; дослідницький;

- *інноваційні методи навчання*: робота з навчально-методичною літературою та відео метод; інтерактивні методи; методи організації навчального процесу, що формують соціальні навички;

- *самостійна робота*.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є тестові завдання з читання, письма, аудіювання та говоріння.

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Іноземна мова» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі фронтального та індивідуального опитування, проведення термінологічних диктантів, виконання письмових завдань з граматики.

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

Види навчальних занять		Кількість навчальних занять	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних занять
I. Поточний контроль				
Модуль 1	практичні заняття	4	4	16
	самостійна робота	16	2	32
	за результатами виконання контрольних робіт	-	22	22
Разом за модуль 1				70
Разом за поточний контроль				70
Підсумковий контроль (екзамен)				30
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Поточний контроль.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт в тому числі тестових завдань.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 4 балів):

4 бали – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, вірно виконані 90-100% завдань;

3 бали – здобувач вільно володіє всім навчальним матеріалом, орієнтуються в темі та аргументовано висловлює свої думки, наводить приклади, але припускається незначних помилок, вірно виконані 80% завдань;

2 бали – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми, вірно виконані 70% завдань;

1 бал – здобувач частково володіє матеріалом та може окреслити лише деякі проблеми теми, припускається значних помилок, вірно виконані 60% завдань;

0 балів - здобувач поверхово розкрив лише окремі положення при цьому припустився суттєвих помилок, вірно виконані менше 50% завдань.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питання, логіка викладу, культура мови, емоційність та переконаність, використання основної та додаткової літератури (підручників, навчальних посібників тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки.

Самостійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Критерії самостійної роботи здобувачів (оцінюється в діапазоні від 0 до 2 балів, максимально 32 бали):

2 бали – самостійна робота здобувачем виконана в повному обсязі;

1 бал – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 70% від загального обсягу;

0 балів – завдання, передбачене для самостійної роботи, здобувачем не виконане.

Викладачем оцінюється понятійний рівень здобувача, логічність та послідовність під час відповіді, самостійність мислення, впевненість в правоті своїх суджень, вміння виділяти головне, вміння встановлювати міжпредметні зв'язки, вміння робити висновки, показувати перспективу розвитку ідеї або проблеми.

Контрольна робота.

Критерії оцінювання знань здобувачів під час виконання контрольної роботи №1 (оцінюється в діапазоні від 0 до 22 балів).

Контрольна робота складається з чотирьох завдань та має форму тестів. Кількість завдань – 22. Бали нараховуються за кожну вірну відповідь та сумуються.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль успішності проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі, він проводиться у формі екзамену.

Кожен білет складається з однієї усної теми, яка пропонується здобувачеві вищої освіти для представлення.

Усна відповідь оцінюється за наступними критеріями:

Повнота викладення	max 5 балів
Грамотність викладення думки	max 5 балів
Логічність та послідовність у викладенні	max 5 балів
Лексичний запас	max 5 балів
Додаткові питання	max 10 балів
Максимально	30

Перелік тем для підготовки до екзамену:

1. What is fire?
2. What are three necessary components of combustion?
3. Can you describe the chemical reaction of burning?
4. What is the difference between an exothermic reaction and an endothermic reaction?
5. What are ways to put out a fire?
6. What materials can be fuel?
7. What is the difference between the flashover and backdraft?
8. Can you give examples of flammable and combustible materials?
9. Can you give examples of solid, liquid and gaseous substances?
10. What is oxidation?

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь у обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання розкладу занять з навчальної дисципліни (здобувачі освіти, які запізнилися на заняття без поважної причини, до заняття не допускаються).

3. З навчальною метою під час заняття мобільними пристроями дозволяється користуватися тільки з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. Здобувачі повинні виконувати завдання для самостійної роботи в термін до початку практичного заняття. Якщо завдання не було виконано вчасно, його можна виконати та показати викладачеві до складання екзамену. Якщо здобувач не задоволений кількістю балів, отриманих під час роботи на

практичному занятті, він має змогу в індивідуальному порядку зустрітися з викладачем під час консультації та відпрацювати тему в термін до складання екзамену.

6. Здобувач допускається до складання підсумкового контролю, якщо він виконав усі види обов'язкових робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та набрав за них необхідну кількість балів для допуску до підсумкового контролю.

7. Здобувач, який не з'явився на підсумковий контроль без поважних причин, вважається таким, який не склав цей підсумковий контроль та не виконав свого індивідуального плану.

8. З метою підвищення оцінки за екзамен з дозволу керівника факультету (керівника кафедри), здобувачеві може бути надана можливість повторного складання цього підсумкового контролю. Здобувачеві може бути надана можливість повторного складання до двох підсумкових контролів із навчальної дисципліни.

9. З метою реалізації права здобувача на оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів у НУЦЗ України, у разі подання заяви здобувачем щодо оскарження процедури проведення або результату контрольного заходу з освітнього компонента (апеляції), розпорядженням проректора з навчальної та методичної роботи створюється апеляційна комісія. Апеляційна комісія працює на засадах демократичності, прозорості, об'єктивності та відкритості відповідно до законодавства.

10. ЗВО під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, під час самостійного виконання завдань, а також під час складання елементів поточного та підсумкового контролю, повинні дотримуватися політики академічної доброчесності відповідно до чинного законодавства.

11. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися політики гендерної рівності відповідно до чинного законодавства.

12. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися протиепідемічних заходів відповідно до чинного законодавства.

13. Під час засвоєння матеріалу дисципліни на заняттях, виконання модульних контрольних робіт та складання екзамену здобувачі вищої освіти мають дотримуватися заходів безпеки воєнного стану відповідно до чинного законодавства.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Література:

1. Освітньо-професійна програма вищої освіти «Пожежна безпека» 26 «Цивільна безпека» спеціальність 261 «Пожежна безпека», рівень вищої освіти – перший, ступінь – бакалавр:
https://nuczu.edu.ua/images/topmenu/osvitnya_diyalnosti/osvitni_programi/2023/261_PB_bak23.pdf

2. Рижченко О.С. Англійська мова: посібн. – Х.: НУЦЗУ, 2021. – 95 с. (бібліотека НУЦЗУ).

3. Рижченко, О. (2023). Використання тестових завдань для опанування технічної англійської мови у вищому навчальному закладі. *Актуальні питання іноземної філології*, 18, 36–41.- Режим доступу:
<http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/philology/article/view/1199/1113>

4. Lytvynenko, O. & Ryzhchenko, O. (2022). Ways of mastering scientific terminology in the process of studying English as a foreign language by students of non-philological specialties. *Актуальні питання гуманітарних наук: Міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка*, 51, 304-308. – Режим доступу:
<http://repositsc.nuczu.edu.ua/handle/123456789/15571>

5. Рижченко, О.С. (2016). Використання автентичних аудіо- та відеоматеріалів на заняттях з англійської мови у гуманітарних ВНЗ. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Серія: Філологічні науки*, 41, 182-185. – Режим доступу:
<http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/11364/1/Vykorystannia%20avtentychnyh%20audio%20ta%20videomaterialiv.pdf>

6. Лексико-семантичне дослідження професійної термінології працівників ДСНС України. Словник / За заг. ред. Ірини Богданової. Харків, НУЦЗУ, 2021. - 204 с. – Режим доступу:
<https://docs.google.com/document/d/1hc6beIE3LN99eKqi4NcSHK3wTj5MnSRIRHP9JSD76NE/edit#heading=h.gjdgxs>

7. Virginia Evans, Jenny Dooley, Matthew Williams. Firefighter. Career Paths. Express Publishing, 2016. (лабораторія кафедри мовної підготовки).

Інформаційні ресурси:

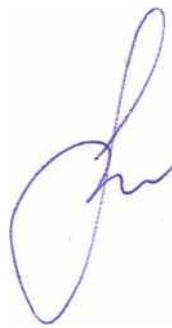
1. Longman Dictionary of Contemporary English Online. Офіційний сайт.
URL: <https://www.ldoceonline.com/>

2. Official web portal of The State Emergency Service of Ukraine. URL:
<https://dsns.gov.ua/en>

3. Florida Disaster. Org. Division of Emergency Management. URL:
<https://www.floridadisaster.org/>

Розробники:

старший викладач
кафедри мовної підготовки
кандидат філологічних наук, доцент

Ольга РИЖЧЕНКО

викладач кафедри мовної
підготовки
кандидат технічних наук

Сергій ГОВАЛЕНКОВ